

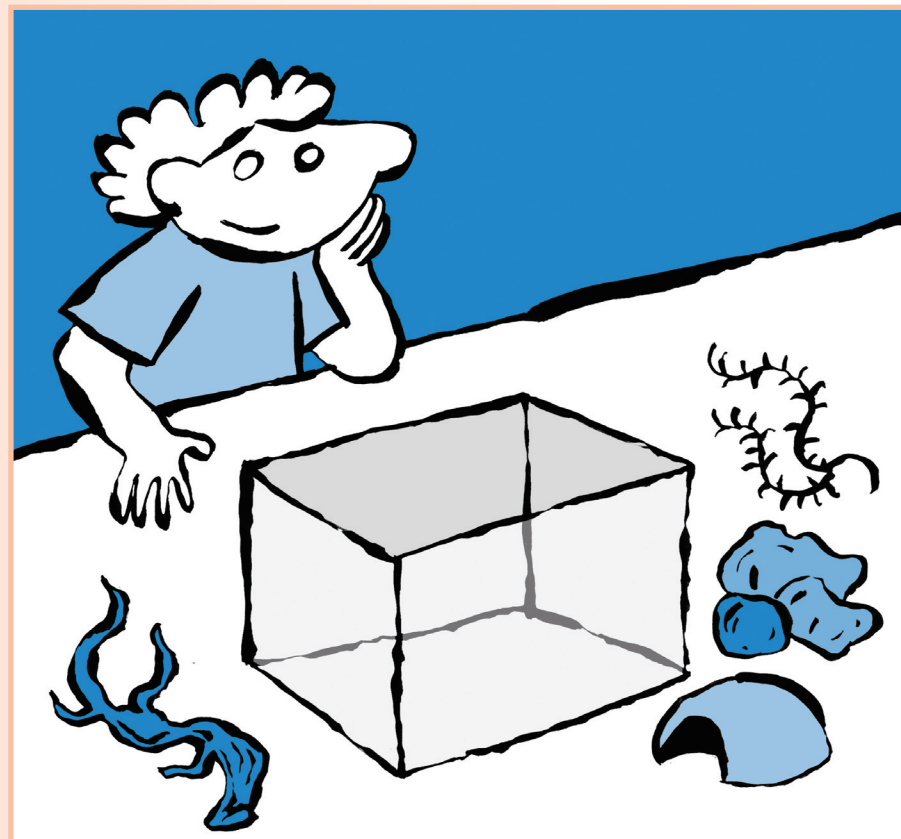
EGY KISÁLLAT KÖZÖS GONDOZÁSA

ÉLŐLÉNYEK MEGISMERÉSE, MEGÉRTÉSE,
FELELŐSSÉGVÁLLALÁS IRÁNTUK

Készítette: IFA Műhely: dr. Mihály Ottó, dr. Falus Katalin, Jakab György, F. Kristóf Mária, Czincz Józsefné, Iván Márta, Janicsek Lajos Tamás, Kálmán Katalin, Kolláth Erzsébet, Márcz Klára, Molnár Géza, Molnár Zsuzsa, Montay Beáta, Tölgyesi Livia, Ursu Zsuzsa, Zsigmond Ottília

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

A 2. ÉVFOLYAM



MODULVÁZLAT

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------|---------------------------------------------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE | | | | | |
| I. a) Állatszereplők a mesékben, állatok a valóságban | | | | | |
| A) | A tanító felolvassa „Az oroszlán és az egér” című mesét. 5 perc | Hangulati előkészítés Értő figyelem Szövegértés | Frontális – bemutatás | | P1 (Az oroszlán és az egér) |
| B) | A tanító felolvas egy részletet Ország Mihály <i>Mindent lehet, de krokodilt, azt nem!</i> című könyvéből. 6 perc | Hangulati előkészítés Értő figyelem Szövegértés | Frontális – bemutatás | | P2 (<i>Mindent lehet, de krokodilt azt nem</i>) |
| I. b) Az én kedvenc állatom | | | | | |
| A) | A tanulók saját kisállataikról mesélnek, és képen bemutatják őket. 5 perc | Hangulati előkészítés beszédképesség Empátia | Frontális – bemutatás | otthonról hozott képek | |
| B) | A tanulók arról beszélgetnek, hogy milyen állatot tartanának otthon szívesen. 5 perc | Véleménynyilvánítás Beszédképesség Empátia | Frontális – beszélgetőkör | | |

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------|------------------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA | | | | | |
| II. a) Kiállítás | | | | | |
| A) | A tanulók bemutatják behozott kisállataikat, és mesélnek róluk. 15 perc | Érdeklődés felkeltése Beszédképesség Kíváncsiság Empátia | Csoportmunka – bemutatás | behozott állatok | P3 (Kisállat-bemutató) |
| B) | A tanulók rajzokat készítenek az együtt megtekintett állatkiállításról, és közben az ott szerzett élményeikről beszélgetnek. 15 perc | Emlékek előhívása Ábrázolóképes-ség Finommozgás Szóbeli kifejezőképes-ség | Frontális – önálló feladatmegoldás, beszélgetés | rajzlap, színes ceruza, zsírkréta | |
| C) | A tanulók rajzokat készítenek az ismerős kisállattartónál tett látogatásról, és közben az ott szerzett élményeikről beszélgetnek. 15 perc | Emlékek előhívása Ábrázolóképes-ség Finommozgás Beszédképesség | Frontális – önálló feladatmegoldás, beszélgetés | rajzlap, színes ceruza, zsírkréta | |
| II. b) Milyen állatot lehet otthon tartani? | | | | | |
| A) | A tanulók összegyűjtik, hogy milyen állatokat lehet otthon tartani. A tanító felírja az állatok neveit a táblára. 5 perc | Asszociáció Emlékezet | Frontális – ötletbörze | | |

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| II. c) Állattartás nálunk | | | | | |
| A) | A tanulók csoportokat alakítanak. A csoportok összegyűjtik, hogy mi mindenre kell vásárlás előtt gondolnunk. 12 perc | Rendszerezés Összefüggés-kezelő képesség Felelősségtudat Együttműködés | Kooperatív – szóháló – pókháló, beszámoló forgóban | csomagolópapír, filctollak | P4 (Mire kell gondoljunk) |
| B) | A tanulók ellátogatnak egy közeli állatkereskedésbe, és ott tájékozódnak az állattartásra vonatkozó lehetőségekről. 30 perc | Információgyűjtés Ismeretszerző képesség Összefüggés-kezelő képesség | Frontális – felfedezés | | P4 (Mire kell gondoljunk) |
| II. d) A mi állatunk | | | | | |
| A) | A tanulók kiválasztják, hogy milyen állatot szeretnének tartani, közösen gondozni. Kutatómunkával megismerkednek a kiválasztott állat tulajdonságaival, igényeivel. 20 perc | Információgyűjtés Értő olvasás Összefüggéskezelő-képesség Rendszerezőképesség Önállóság | Frontális – önálló kutatás | a témához kapcsolódó szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek | P5 (Kutatás) |
| B) | A tanító felírja a táblára azoknak az állatoknak a nevét, melyeket a gyerekek szívesen gondoznának. A gyerekek érvelnek az állatok mellett, és szavaznak arra, hogy melyik tetszik nekik a legjobban. 12 perc | Döntés Szóbeli kifejezőképesség Véleményalkotás Vitakészség | Kooperatív – beszélő korongok | korongok, gyurmárgasztó | P6 (Beszélő korongok) kréta vagy képek az állatokról |

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| II. e) Hely | | | | | |
| A) | A tanulók kiválasztják azt a helyet, ahol az állatkát tartani fogják. 10 perc | Helyzetfelismerés Döntés Összefüggés-kezelő képesség | Frontális – megbeszélés | mérőeszközök | |
| B) | A tanulók felmérik a tanító által az állattartásra kiválasztott helyet. 10 perc | Információszerzés Összefüggés-kezelő képesség | Frontális – megbeszélés | mérőeszközök | |
| II. f) Előkészítés | | | | | |
| A) | A tanulók összegyűjtik, hogy miket kell beszerezni a kiválasztott kisállat tartásához. 10 perc | Rendszerezés Összefüggéskezelő-képesség Kreativitás | Frontális – ötletbörze | kréta, vagy csomagolópapír és filctoll | |
| B) | A tanító által összeírt listából a tanulók kiválasztják, hogy melyek azok az eszközök, melyeket be kell szerezni. 5 perc | Rendszerezés Összefüggéskezelő-képesség Vitakészség | Páros munka – feladatmegoldás | ceruza, előre elkészített, sokszorosított lista | |
| II. g) Feladatkiosztás | | | | | |
| A) | A tanulók összegyűjtik, hogy milyen feladatok lesznek az állat tartásával kapcsolatban, és munkacsoportokat alakítanak. 12 perc | Rendszerezés Összefüggéskezelő-képesség Felelősségvállalás | Frontális – ötletbörze, csoportalakítás | | P7 (Munkacsoportok) |

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| II. e) Ünnepeljük meg a jövevényt! | | | | | |
| A | A tanulók névadó ünnepséget szerveznek és tartanak az állatkának. 20 perc | Szervezőkészség Önállóság Együttműködés Kreativitás | Frontális – szervezés, alkotás, bemutatás | eszközök a deko- ráláshoz | P8 (Névadó) |
| B) | A tanulók mesét írnak és festenek arról, hogy milyenek látják állatkájukat, és hogy milyenek láthat minket az állatka. 20 perc | Önkifejezés Fantázia Kreativitás Önismeret Alkotóképesség | Frontális – önálló feladatmegoldás | Írószer, papír | |
| III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS | | | | | |
| III. a) A mi kisállatunk | | | | | |
| A) | A tanulók az összegyűjtött gyűjtött információkból és képekből tablót készítenek az állatkáról. 20 perc | Összegzés Lényegkiemelő képesség Rendszerezés Vizuális szemlélet Együttműködés | Frontális – tablókészítés | kartonok, fotók, az eddig készített és összegyűjtött ké- pek, anyagok, olló, ragasztó, filctoll | |
| B) | A megalakult munkacsoportok plakátokat készítenek az állatkáról. 20 perc | Összegzés Lényegkiemelő képesség Rendszerezés Együttműködés | Kooperatív – plakát | kartonok, az eddig készített és össze- gyűjtött képek, anyagok, olló, ra- gasztó | P9 (Plakát) |

| | Tevékenységek – időmegjelöléssel | A tevékenység célja, fejlesztendő készségek | Munkaformák és módszerek | Eszközök, mellékletek | |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|------------------------------|-----------------------|---------------------|
| | | | | Diák | Pedagógus |
| C) | A tanulók az állattartással kapcsolatos élményeiről beszélgetnek. 15 perc | Összegzés Élménybeszámoló Szóbeli kifejezőkészség | Frontális – beszélgetőkör | | |
| III. b) Értékelés | | | | | |
| A) | A tanulók befejezik a mondatot: Én akkor segítettem a legtöbbet, amikor... 12 perc | Önértékelés Szóbeli kifejezőkészség Önismeret | Frontális – beszélgetőkör | | |
| B) | A tanulók egymás munkáját értékelik. 15 perc | Szóbeli kifejezőkészség Önismeret Empátia Tolerancia | Frontális – beszélgetőkör | | P10 (Társértékelés) |
| C) | A tanító értékeli az osztály munkáját abból a szempontból, hogy melyik munkafázisban voltak a gyerekek a legaktívabbak. 5 perc | Értékelés Önismeret | Frontális – beszélgetés | | |
| D) | A tanulók bemutatják szülőknek, tanároknak, iskolatársaknak, ismerősöknek a kisállatot. 15 perc | Beszámoló Lényegkiemelő képesség beszédkészség | Frontális – bemutatás | | |

Tanári melléklet

P1 AZ OROSZLÁN ÉS AZ EGÉR

Az alvó oroszlán szájába befutott egy egér; az oroszlán felébredt, megfogta az egeret, és meg akarta enni. Az egér könyörgött, hogy eresse el, és megígérte, hogy ha életben marad, meg fogja neki hálálni. Az oroszlán erre elnevette magát, és futni hagyta őt. Nem-sokára azonban tényleg megtörtént, hogy az egér hálája révén menekült meg. Vadászok csapdjába esett ugyanis, akik kötéllel egy fához kötözték. Ahogy ott jajgatott, meghallotta az egér, odasietett, elrágta a kötelet, és megszabadította őt, így szólt hozzá: „Annak idején kinevettél engem, mert nem hitted, hogy viszonzást kapsz tőlem; de most megtudhattad, hogy az egerek is tudnak hálásak lenni.” A mese bizonyítja, hogy a helyzet változásakor még a hatalmasok is rászorulnak a gyengébbekre.

Aiszóposz (fordította: Sarkady János)

P2 MINDENT LEHET, DE KROKODILT – AZT NEM!

Az osztály érdeklődése szerint válasszunk ki felolvasásra szövegrészt.

P3 KISÁLLAT-BEMUTATÓ

Azok a gyerekek, akik nem hoztak be állatot, alakítsanak egyenlő létszámú csoportokat. A csoportok forgószínpadszerűen váltsák egymást az állatokat bemutató gyerekek között. Készüljünk fel előre, hogy amikor éppen nem „szerepelnek” az állatkák, akkor is biztonságban legyenek!

P4 MIRE KELL GONDOLJUNK

Ha a gyerekeknek nem jut eszébe, akkor hívjuk fel a figyelmüket a következőkre:

- a hely milyen állat tartására alkalmas (figyelembe véve azt is, hogy az osztályteremben vagy az iskola egy elkerített részében fogjuk tartani);
- milyenek az anyagi lehetőségeink (gazdálkodhatnak a gyerekek az osztálypénzből, de megkérhetjük a szülőket is, hogy a cél érdekében ajándékozzák a gyerekeknek az állatkát);
- gondoljunk az etetésre, tisztántartásra;
- mi lesz az állatkával hétvégén és az iskolai szünetek alatt.

A felmerülő témákhoz gyűjtsenek ötleteket a gyerekek!

P5 KUTATÁS

A legjobb, ha erre a feladatra a könyvtárban kerül sor. Ha erre nincs mód, akkor a tanító gyűjtsön össze a témához kapcsolódó szakirodalmat! Lehet a gyerekek előzetes feladata is, hogy hozzanak otthonról felhasználható könyveket.

A gyerekek a könyvek segítségével tudjanak meg minél többet az adott állatról. A tanító készüljön fel arra, hogy a kutatáshoz a gyerekek képességeihez mérten mindenkinek ajánlani tudjon könyvet. A még nehezen olvasó vagy kevésbé önálló gyerekek kutatását segítheti, ha egy adott szöveg feldolgozásához előre elkészített, segítő kérdéseket tartalmazó feladatlapot kapnak.

P6 BESZÉLŐ KORONGOK

Az osztálylétszámtól függően kapjanak a gyerekek 2-4 korongot. Ha valaki el akarja mondani a véleményét, kimegy a táblához, felragasztja a korongját az adott állat nevéhez, és elmondja, hogy miért ezt az állatot választotta. Mivel egy gyereknek több korongja is van, eldöntheti, hogy ugyanarra az állatra ad több szavazatot, vagy szavazatait megosztja több állat között. A gyerekektől függ, hogy milyen sorrendben teszik le a voksukat: lehet, hogy valaki csak azután szeretne dönteni, amikor már meghallgatta néhány társa véleményét.

Segíti a gyerekek véleményalkotását, és látványosabb is, ha nem az állatok nevét írjuk fel a táblára, hanem kiteszünk róluk egy-egy képet.

P7 MUNKACSOPORTOK

Munkacsoportok alakulhatnak egy-egy tevékenységi körre (pl. etetés, tisztítás). Ebben az esetben a csoporttagok beszéljék meg, hogy hogyan fogják ellátni az adott feladatot (pl. napi váltásban a csoporttagok). A csoportok váltogathatják is a tevékenységeket (első héten az egyik csoport etet, a másik ügyel a tisztántartásra, következő héten cserélnek). Készíthetünk egy kifüggeszhető táblát is, ahol követhető, mikor kinek mi a dolga.

P8 NÉVADÓ

Először a gyerekek gyűjtsék össze, hogy mi szükséges az ünnephez. Találják ki a ceremóniát, osszák ki a szerepeket, készítsenek dekorációt!

P9 PLAKÁT

A plakát témája lehet:

- az eddig összegyűjtött anyagok rendezése;
- az állatka bemutatása;
- a munkacsoport munkájának bemutatása;
- a csoportok elkészíthetik a P8 mellékletben említett kifüggeszhető táblát is.

P10 TÁRSÉRTÉKELÉS

Szemponatok a társértékeléshez:

- Ki melyik munkában volt sikeres;
- Melyik csoport tudott jól együttműködni;
- Miben volt a saját csoportom sikeres.